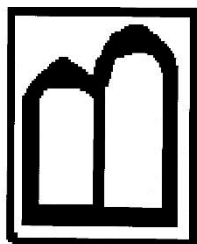

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی استان اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتری رشته پزشکی

عنوان

بررسی میزان رعایت شاخص های اخلاق حرفه ای توسط پزشکان شاغل در
بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی اردبیل به روش خودسنجی

اساتید راهنما:

دکتر حسن عدالت خواه

دکتر منصوره کریم اللهی

استاد مشاور :

دکتر سعید صادقیه اهری

نگارش:

معصومه آزادخانی

پاییز ۱۳۹۶

شماره ی پایان نامه: ۰۶۴۱

سپاسگزاری

سپاس بی کران پروردگار یکتا را که هستی مان بخشید و به طریق علم و دانش رهنمونمان شد و به همنشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه چینی از علم و معرفت را روزیمان ساخت.

با سپاس از اساتید راهنمای گرانقدرم جناب آقای دکتر حسن عدالت خواه و سرکار خانم دکتر منصوره کریم الهی که محبت هایشان فراتر از مرز اندازه ها ، راهنمایی هایشان فراتر از مرز ارزش ها و مقامشان فراتر از مرز بیان هاست.

با سپاس از راهنمایی ها و مساعدت های استاد مشاور عزیزم جناب آقای دکتر سعید صادقیه اهری که نمونه ی علم و اخلاق اند.

سپاس از پدر و مادر عزیزم که شمع عمر سوزانده اند تا راه علم و معرفت روشن کنند و هر چه دارم از لطف آنان است.

سپاس از برادر مهربانم که همواره با بردباری در راه فراگیری علم و دانش برایم مشوقی دلسوز بوده است.

این پایان نامه و ماحصل تمام تجربیات و آموخته هایم را تقدیم می کنم

به استوارترین تکیه گاهم، دستان پرمهر پدرم

به بزرگترین سرمایه ی زندگیم، مادر عزیزتر از جانم

و حامی دلسوز مسیر موفقیتیم، برادر مهربانم

که هر چه آموختم در مکتب عشق شما آموختم و هر چه بکوشم قطره ای از دریای بی کران مهربانیتان را سپاس نتوانم بگویم.

بررسی میزان رعایت شاخص های اخلاق حرفه ای توسط پزشکان شاغل در بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی اردبیل به روش خودسنجی

چکیده

سابقه و هدف: حرفه گرایی یکی از مطرح ترین عناوین در اخلاق پزشکی است که در این میان آموزش دهندگان یا اساتید نقش به سزایی در آموزش و سنجش آن ایفا می کنند. هدف از طراحی این مطالعه بررسی و سنجش اخلاق حرفه ای در پزشکان بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی اردبیل به روش خودسنجی بود.

مواد و روش ها: این پژوهش یک مطالعه ی توصیفی - مقطعی و جمعیت مورد مطالعه شامل ۵۰ نفر از پزشکان شاغل در بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی اردبیل بودند که به روش نمونه گیری در دسترس وارد مطالعه شدند. به منظور بررسی و مقایسه ی نظرات خود سنجی پزشکان در گروه های آموزشی داخلی، قلب، عفونی، پوست و مو، جراحی، طب اورژانس، روانپزشکی، نورولوژی و اورولوژی، پرسش نامه ای اقتباس شده از نمونه ی خارجی (پرسش نامه ی دیوید موزیک، استاد دانشکده پزشکی کتاک) پس از تایید روایی و پایایی مورد استفاده قرار گرفت. پرسشنامه ها به روش خودسنجی توسط اعضای هیئت علمی تکمیل گردید. داده ها پس از جمع آوری، به کمک نرم افزار آماری SPSS19 و با استفاده از شاخص های آمار توصیفی و تحلیلی تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: یافته ها نشان داد که به طور کلی پزشکان بخش های مختلف میزان توانمندی و آگاهی خود را در مورد شاخص های اخلاق حرفه ای در حد عالی و میزان به کارگیری شاخص های اخلاق حرفه ای را توسط خود در محیط های بالینی و آموزشی نیز در حد عالی ارزیابی نمودند. پزشکان مورد پژوهش در بخش های مختلف، توانمندی خود را در حیطه های قابلیت اطمینان و اعتماد و احساس مسئولیت در برابر بیمار و دانشجویان، دلسوزی و همدردی با بیمار، احترام به دیگران، سرعت و آمادگی، پذیرش انتقاد، همکاری و تشریک مساعی با همکاران و دانشجویان و حضور در جلسات و گردهمایی های مربوط به رشته ی تخصصی خود، عالی و در حیطه های قوه ی ابتکار و ابداع در ارائه ی درمان و مهارت های سازمانی و مدیریتی، قابل قبول ارزیابی نمودند.

نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد که در ارزیابی به شیوه ی خودسنجی توجه به حرفه گرایی و رعایت شاخص های اخلاق حرفه ای در حد مطلوب بین پزشکان بخش های مختلف مشهود است. هر چند در برخی از حیطه ها مانند مهارت های رهبری، مهارت های سازمانی و مدیریتی و قوه ی ابتکار و ابداع در ارائه ی درمان به بیماران مختلف، مداخلات آموزشی و فرهنگی موثر لازم است.

کلمات کلیدی: حرفه گرایی - اخلاق حرفه ای - اخلاق پزشکی - خودسنجی - معیارهای حرفه ای گری

فهرست مطالب

فصل اول: طرح تحقیق

۱-۱	مقدمه و بیان مسئله	Error! Bookmark not defined.
۲-۱	تعریف واژه‌های کلیدی	۶
۳-۱	اهداف و فرضیات	۷
۱-۳-۱	هدف کلی	۷
۲-۳-۱	اهداف اختصاصی	۷
۳-۳-۱	سوالات تحقیق	۹
۴-۳-۱	هدف کاربردی	10

فصل دوم: پیشینه تحقیق

۱-۲	تعریف اخلاق	۱۲
۲-۲	تعریف اخلاق پزشکی	۱۲
۳-۲	تعریف حرفه ای گری	۱۴
۴-۲	اهمیت ارزشیابی حرفه ای گری	۱۴
۵-۲	اخلاق حرفه ای	۱۶
۶-۲	بیمار و وظایف حقوقی، اخلاقی و حرفه ای پزشک در برابر او	۱۸

۲۰	۷-۲ بررسی متون.....
----	---------------------

فصل سوم: مواد و روش ها

Error! Bookmark not defined.	۱-۳ نوع مطالعه.....
Error! Bookmark not defined.	۲-۳ محیط پژوهش.....
Error! Bookmark not defined.	۳-۳ جمعیت مورد مطالعه و حجم نمونه.....
Error! Bookmark not defined.	۴-۳ روش گردآوری اطلاعات.....
Error! Bookmark not defined.	۵-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری.....
Error! Bookmark not defined.	۶-۳ معیار ورود.....
Error! Bookmark not defined.	۷-۳ معیار خروج.....
Error! Bookmark not defined.	۸-۳ ملاحظات اخلاقی.....
Error! Bookmark not defined.	۹-۳ محدودیت مطالعه.....
Error! Bookmark not defined.	۱۰-۳ متغیر های مطالعه.....

فصل چهارم :

32	نتایج.....
----	------------

فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری

Error! Bookmark not defined.	۱-۵ بحث.....
۵۲	۲-۵ نتیجه گیری.....
Error! Bookmark not defined.	۳-۵ محدودیت های پژوهش.....
۵۳	۴-۵ پیشنهادات.....
۵۴	منابع.....

پیوست ۶۰

پرسش نامه اخلاق حرفه ای..... 60

چکیده انگلیسی..... 65

فهرست جداول

عنوان	صفحه
<u>جدول ۱-۴: نظرات خودسنجی پزشکان بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی اردبیل پیرامون توانمندی و آگاهی آنها در زمینه ی رعایت شاخص های اخلاق حرفه ای</u>	۳۸.....
<u>جدول ۲-۴: نظرات خودسنجی پزشکان بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی اردبیل پیرامون به کارگیری شاخص های اخلاق حرفه ای</u>	۴۱.....
<u>جدول ۳-۴: ارتباط بین جنس و میزان توانمندی و آگاهی پزشکان در زمینه ی رعایت شاخص های اخلاق حرفه ای</u>	۴۴.....
<u>جدول ۴-۴: ارتباط بین جنس و میزان به کارگیری شاخص های اخلاق حرفه ای توسط پزشکان</u>	۴۴.....
<u>جدول ۵-۴: ارتباط بین سن و میزان توانمندی و آگاهی پزشکان در زمینه ی رعایت شاخص های اخلاق حرفه ای</u>	45.....
<u>جدول ۶-۴: ارتباط بین سن و میزان به کارگیری شاخص های اخلاق حرفه ای توسط پزشکان</u>	45.....
<u>جدول ۷-۴: ارتباط بین نوع تخصص و میزان توانمندی و آگاهی پزشکان در زمینه ی رعایت شاخص های اخلاق حرفه ای</u>	46.....
<u>جدول ۸-۴: ارتباط بین نوع تخصص و میزان به کارگیری شاخص های اخلاق حرفه ای توسط پزشکان</u>	46.....

جدول ۴-۹: ارتباط بین سابقه ی کار و میزان توانمندی و آگاهی پزشکان در زمینه ی رعایت شاخص های اخلاق

حرفه ای..... 47

جدول ۴-۱۰: ارتباط بین سابقه ی کار و میزان به کار گیری شاخص های اخلاق حرفه ای توسط پزشکان..... 47

فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

نمودار ۴-۱: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب جنس..... ۳۳

نمودار ۴-۲: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب سن..... ۳۴

نمودار ۴-۳: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب نوع تخصص..... ۳۵

نمودار ۴-۴: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب سابقه کار..... ۳۶